

כמו שאברהם חי בפועל, ולבסוף הוא חי רק 147 שנים, ולכן חסרו לו 28 שנים שניתנו לדוד.

משא"כ הת' הנ"ל הביא ש"הוה לי' לאתקיימא בעלמא כיומי דאברהם" הפי' הוא שיעקב היה צריך לחיות כמו שאברהם היה צריך לחיות (ולא כפי שחי בפועל – 175 שנה), שזהו 180 שנה, וע"כ מקשה הקושיא הנ"ל.

אבל א"א לומר כמו שהנ"ל למד מפני כמה סיבות: א. השאלה הנ"ל שהקשה. ב. מדוע לא כתוב בפירוש שהיה צריך לחיות כיצחק שחי 180 שנה, ומדוע כתוב בעקיפין – שהיה צריך לחיות כמו שאברהם היה צריך לחיות דהיינו 180 שנה? ג. לפי"ז צ"ל שמה שכתוב "יוסף הוה לי' לאתקיימא כיעקב" הפירוש הוא שיוסף היה צריך לחיות 180 שנה כמו שיעקב היה צריך לחיות, דהנה כמו שאברהם היה צריך לחיות, דהיינו 180 שנה, שהרי זה בדיוק מה שאומרים שיעקב היה צריך לחיות כמו שאברהם היה צריך לחיות.

ומזה שבכ"ז כתוב שיוסף היה צריך לחיות קמ"ז שנה כיעקב, מובן, שהכוונה לחיות כיעקב היא ע"פ פשט לחיות כמו שיעקב חי בפועל דהיינו קמ"ז שנה.

ולפי"ז גם מה שכתוב שיעקב היה צריך לחיות כאברהם, הפי' הוא לחיות כמו שאברהם חי בפועל דהיינו קע"ה שנה. והביאור בזה בפשטות: שאת אותם שנים דוד המלך לא היה יכול לקבל פעמיים, וממילא הוא קיבל מאברהם ויעקב ויוסף רק ע' שנה, דהיינו: מ-ק"י שנה שיוסף חי ועד קמ"ז שנים שהיה צריך לחיות כיעקב, שזה שווה ל-ל"ז שנה.

ומ-קמ"ז שנים שיעקב חי ועד קע"ה שנים שהיה צריך לחיות כאברהם, שזה שווה ל-כ"ח שנה.

ומ-קע"ה שנים שאברהם חי ועד ק"פ שנים שהיה צריך לחיות כיצחק, שזה שווה ל-ה' שנה. שבסה"כ זה ע' שנה, דהיינו שקיבל שנים מ-ק"י עד ק"פ, אע"פ שהם לא היו ע' שנים רצופות. ומובן שאת השנים שמ-קע"ה ועד ק"פ א"א לקבל פעמיים הן מאברהם והן מיעקב, אלא פעם אחת, דהיינו כמובן מאברהם ופשוט.

הת' יעקב שלמה הלוי הבר
תות"ל קרית גת

שונות

אוצר החכמה

1234567

תחומין למעלה מעשרה

נד. בשיחת ליל א' דחג הסוכות תרצ"ג (נדפס בספר התולדות החדש לבעש"ט ח"א ע' 28) מסופר על הורי הבעש"ט שהכניסו אורח שבא ביום שבת קודש אחר סעודה שניה וכיצד צערו האורחים את בעה"ב היתכן לכבד יהודי שבודאי הגיע בשבת מחוץ לתחום. אחר שבת התגלה האורח ואמר לרבי אליעזר דע שאני אליהו הנביא מן השמים שלחו אותי אלך לנסותך כיצד תקבלני כאורח ע"כ.

בזה לכאורה יש לפשוט שאלה בגמ' עירובין מג' אם יש תחומין למעלה מעשרה? ושם הגמ' רצתה לפשוט מכך שאלהו יבוא בשבת שאין תחומין למעלה מעשרה והגמ' דוחה שאין הכרח שיבוא בשבת ונשארה בספק וכאן משמע בהדיא שאלהו בא בשבת.

להעיר מספר השיחות ה'תש"א עמוד 43 – 44 (נסמן בתולדות שם) וזל"ק: "ידוע אז דעם בעש"ט פאטער איז געווען אַ גרויסער מכניס אורח אַמאָל איז געקומן צום איהם אַ מאָן עש"ק זייער שפעט אין בגדי חול פונדעסטוועגן..." עכל"ק.

הרב פנחס סטזגובסקי
ר"מ בישיבה קטנה

זמן עזיבת אדמה"ז את ליאוזנא

נה. ראה ליקוטי דיבורים ח' א – ב שבט תרצ"ה אות ז': ...אין די לעצטע יאהרן ואס דער רבי איז גיבן אין ליאוזנא בערך אין יאר תקנ"ז וכו'.

ולהעיר מהת' ח"ב ע' 446: ...החליט לנסוע לכ"ק אדמו"ר לליאוזנא, בבואו לליאוזנא בשנת תקנ"ח הציע שאלותיו וספיקותיו בכמה סוגיות

ועל כולם ענה לו כ"ק אדמו"ר בשפה ברורה ... וישב בליאונא כמה חודשים וכו'.

הת' ד.י.א.

תות"ל קרית גת

1234567 תחילת

אוצר החכמה

אמירת למנצח יענך

נו. בענין המנהג המובא כמ"פ באג"ק כשאשתו מעוברת לומר "למנצח יענך", קודם השינה, לכאורה יש לדייק מתי הוא זמן האמירה: קודם קשעמה"ט (כמ"ש באג"ק ח"ד ע' תנ"ד), או בתוך קשעמה"ט קודם ברכת המפיל (כמ"ש באג"ק שם ע' תצב (ח"ו עמ' קהה ועוד).

הת' מרדכי ועקנין

י"ק תות"ל קרית גת

מקור לכללי רש"י

נז. בספר כללי רש"י (עמ' 38) פרק ב', כלל 6: "מאחר ובן החמש לומד את התורה לפי סדר סומך רש"י בכל מקום בתורה על דברים האמורים בתורה לפני כן". (ומציין שם ללקו"ש ח"ו ע' 97 הערה 16).

ולהעיר (ולהאיר) מהגמ' ברכות דף ה' ע"א ברש"י ד"ה "אפילו תינוקות של בית רבן יודעים – שהתורה מגינה, שלמדין מספר חומש, אם שמוע תשמע כל המחלה אשר שמתי וגו'. ואפילו הקטנים שלא הגיעו לספר איוב כבר למדו". עכ"ל.

ואולי אפ"ל שרש"י זה הוא מותאם לכלל הנ"ל "שהבן חמש סומך על מה שלמד לפני כ". כמ"ש רש"י בעצמו שתינוקות של ב"ר יודעים כבר ממה שלמדו בספר חומש (והרי מדובר בבן ה' למקרא שהרי מדובר על תשב"ר ועוד שהרי לא למדו הפס' באיוב).

ועוד אפ"ל שרש"י הנ"ל תואם גם לכלל צו (שם, עמ' 39): "כשהילד

לומד נ"ך הוא גדול יותר" שגם זה מודגש ברש"י הנ"ל – אפילו הקטנים
שלא הגיעו לאיוב, כי כשלומד איוב הוא כבר לא קטן.

אשר לא הגיעו לאיוב

הת' יאיר בס
תות"ל קרית גת

בני חסד

ר' משה בן אדה"ז

אשר לא הגיעו לאיוב

נח. במבוא ליג"ת מהרב יהושע שלמה צירקינד שבט תשל"ז בהע' 11
... [עוד פרט ראוי לציין גם נשמט מבין ג' החתימות שמו של ר' משה ...
ענין זה טעון בירור] (המדובר על שו"ע או"ח באפוסט תקע"ו).

וי"ל: ע"פ מ"ש באג"ק כ"ק אדמו"ר מוהרי"ץ ח"ז אגרת תתפ"א:
"...והכומר הראשי פגע בכבודו של הר"מ ביחד עם זה גם בתורת משה
והר"מ ענהו בעקיצה חריפה ומזה הסתבב ויכוח דתי שנתקיים בשנת
תקע"ו בחודש מרחשון ... וערך כחודש ימים וכשנצחו את הכומרים
החליטו להעבירו ... בפנים רוסיא ... ביום הרביעי להובלתו ... נפלה
תרדמה על כולם והרה"ק הר"מ ברח מהם ... זמן הצלתו של הרה"ק ר"מ
היה בלילה אור ליום חמישי י"ט כסלו תקע"ו ... והוא הלך בגולה משנת
תקע"ו עד סיון תרל"ח ונסתלק ... בשנת תרל"ח".

אשר לא הגיעו לאיוב

וא"כ עולה שבשנת תקע"ו חלקה הוא היה בגלות ובחלקה הוא היה
מוחבא, וכשנדפס השו"ע הוא לא היה עם אחיו ולכן שמו לא מוזכר בין
בני המחבר.

הת' ד.י.א.
תות"ל קרית גת

זמן פטירת ר' ברוך אבי אדמה"ז

נט. ראה יגדיל תורה מנ"א תשל"ח נ.י. בתחילתו בהע' 1 ... וע"פ
הנ"ל אפשר להוכיח ממ"ש בחתימה "כנפשמ ונפש או"נ מלו"נ ש"ז

במוהר"ב ז"ל [וכת"י הנ"ל: כנפשם וכנפש אהובם שניאור זלמן בלא"א מו"ה ברוך ז"ל], שמוה"ר ברוך אביו של – אדמה"ז – נפטר לפני שנת תקמ"ז (ראה בהערות לסי' א' שבאגבה"ת: "נוכל לקבוע את זמן פטירת ר' ברוך בין תקמ"ב לתקנ"נ").

ולהעיר מ"התמים" ח"ב ע' 570 שמסיים המכתב: אז אמסור כל הסכום הנ"ל ליד כ"ק אדמ"ו י"נ, כ"ז נעשה ונגמד ביום ד' ויקרא ת"ק ל"א ראבנא.

נאם שניאור זלמן בא"א מו"ה ברוך זלה"ה, ע"כ.

ומזה אפשר להוכיח דר' ברוך אביו של אדה"ז נפטר לפני תקל"א. ואין לומר שזה טעות בתעריך מפני שכ' על המגיד י"נ (והמגיד נפטר בשנת תקל"ג) וגם דבהמשך יש ריבוי מכ' משנת תקל"ב שחותם עד"ז.

הת' ד.י.א.

תות"ל קרית גת

זמן הדלקת נרות חנוכה

ס. בדפי חנוכה צא"ח תשמ"ח כתבו: "זמן הדלקת הנרות הוא עם שקיעת החמה (השנה 4.43). בדיעבד אפשר להדליק במשך כל הלילה".

מכ"מ פנו אלי בדבר מידת הדיוק בזה. ובכן, הב"י בשו"ע פסק להדליק עם סוף השקיעה, דהיינו צאת הכוכבים, כהרא"ש והטור, ואילו הגר"א פסק להדליק מתחילת השקיעה כהרשב"א הר"ן והמאירי (במשנ"ב מדובר על שקיעה שני' דר"ת, אבל לפי המבואר בסידור אדה"ז נדחית דעת ר"ת לגמרי, וא"כ הוא תחילת שקיעה שלנו).

במנהגי חב"ד איתא (עמ' 70): "מדליקים בין מנחה למעריב" – הרי שאין מקפידים על דיוק הזמן דתחילת שקיעה, ורק (שם עמ' 71) "מדליקים שידלקו הנרות חמישים מינוט לכל הפחות" דהיינו לצאת י"ח הפוסקים להדליק בצאת הכוכבים, שילדקו הנרות חצי שעה אחרי צה"כ, כדאיתא בפרמ"ג שצוין שם. ומשמע שסוברים שהעיקר, עכ"פ בזה"ז שמדליקים בפנים (רמ"א תערב, ב), להדליק אחר צה"כ, ורק כדי לצאת י"ח גם למקדימי ההדלקה, עכ"פ לכתחילה – או שלא לאחר עוד אחר

צה"כ (עיי' ביה"ל ד"ה לא מאחרים, וכף החיים סק"ה) – מקדימים לפני ערבית. ושיעור 50 דקות הוא דבר השווה בכל – שיספיק גם אם מדליקים מתחילת השקיעה; ואולי כיון שהרי"ף והרמב"ם והטור כתבו כמו חצי שעה שאז כלתה רגל מן השוק וכוונתם לחצי שעה מן הלילה כלשון הטור, ומסתבר דלא פליגי במציאות, א"כ להמקדימים להדליק בתחילת השקיעה יש לתת שמן, כהלשון בגמ' "לשיעורא", 50 דקות. (כנראה ממנהג ישראל שלא החמירו לתת שמן עד שתכלה בפועל בימינו רגל מהשוק שהוא כו"כ שעות – כפי המסופר שנהג הגרי"ז סולובייציק ז"ל – שתקנת חכמים היתה אך על שיעור זה שבימיהם; ואולי יש לזה קשר להדלקה בפועל בפנים בזה"ז).

לנקודה השני' – בדיעבד – יש להזכיר שאם בני הבית שלו ישנים וא"א לעורר עכ"פ חלק מהם, ידליק בלא ברכה (משא"כ כשהוא לבדו), ולכתחילה כמובן יש לקבצם להדלקה (ע' משנ"ב תערב י, יא כף החיים שם, כו).

נשמט מנהג מאכלי חלב שהוא (ולא סופגניות ולביבות) נזכר ברמ"א (עתר, ב).

כך כתבו שם "הנרות צריכים לדלוק לפחות חצי שעה לאחר שקיעת השמש" ע"פ הנ"ל צ"ל לאחר צאת הכוכבים (ואם רוצים, להוסיף ההידור דחב"ד 50 דקות – ללא פלוג בזמן ההדלקה).

ובענין זמן ההדלקה, הייתי "מעגל" את הזמן לשעה 5.00, וכותב "בערך", והנוסח יצא כך: זמן הדח"נ הוא, למנהג חב"ד, בין מנחה למערב, ולרוב העדות עם צאת הכוכבים (בשעה 5.00 בערך).

יש לדאוג לכך שכל בניה בית יהיו נוכחים בשעת ההדלקה. אם לא הדליקו את הנרות בזמן, ניתן לעשות זאת כל הלילה. אם בני הבית ישנים ולא ניתן לעוררם, ידליק ללא ברכה עד עלות השחר (5.15 בערך).

הרב יוסף שמחה גינצבורג
רב מקומי עומר

דין אשה בקריאת הלל

1234567

אוצר החכמה

סא. בשדי חמד אסיפת דינים מערכת "חנוכה" סי' ט' אות ב' מקשה "תמיה לי על הרמב"ם בפרק ג' מהלכות חנוכה הלכה י"ד שכ' שם דאם אשה או קטן מקרין אותו את ההלל עונה אחריהן מה שהן אומרים ופשוט דהוציא זה מהמשנה דסוכה דף ל"ט ומדכתב בהלכות חנוכה משמע להדיא דגם בהלל אין אשה יכולה לצאת בקריאת הלל לאיש ותמהני טובא דהלא ודאי כמו דאמרינן דנשים חייבות בנר חנוכה משום שאף הן היו באותו הנס הכי נמי חייבות בהלל דחנוכה מהאי טעמא ואם כן כמו דאמרינן בשבת דאשה ודאי מדלקת ומוציאה גם לאיש הכי נמי בהלל מוציא גם לאיש וכו'". (וראה מה שתירץ שם).

וענ"ל: דהטעם דפה אינה מוציאה את האיש הוא מפני כבוד ציבור וסמך על מ"ש כבר בפ"ג מה' תפילה הי"ז "אשה לא תקרא בציבור מפני כבוד הציבור".

אחד הת'

אוצר החכמה

תות"ל קרית גת

לעי"נ

א"ה"ח 1234567

א"ה"ח 1234567

ר' מאיר בן חנה דדון ז"ל

א"ה"ח 1234567

א"ה"ח 1234567

נפטר כ"ח אב ה'תשמ"ו

הדפסה ברזולוציה מסך - להדפסה איכותית הדפס ישירות מן התכנה

הערות התמימים ואנ"ש - (קרית גת) כג קובץ עמוד מס: 107 הודפס ע"י אוצר החכמה

לזכות

אוצר החכמה

נשיא דורינו

כ"ק אדמו"ר שליט"א

אח"כ 1234567

אוצר החכמה

אח"כ 1234567

אוצר החכמה

אח"כ 1234567

ולזכות התמימים השלוחים הנוסעים לקבוצה דשנת ה'תשמ"ט

הדפסה ברזולוציה מסך - להדפסה איכותית הודפס ישירות מן התוכנה

הערות התמימים ואנ"ש - (קרית גת) כג קובץ עמוד מס: 108 הודפס ע"י אוצר החכמה